

„Bojovali za nás, my se staráme o ně!“

VETERÁN

3/2017

Zpravodaj projektu ČsOL Péče o válečné veterány

Vzpomínka na boje u Jasla a u Sokolova

Již tradičně se první březnový pátek sešli vedoucí představitelé Ministerstva obrany a Generálního štábu AČR s válečnými veterány a vojenskou veřejností, aby si v Hlavním sále Ministerstva obrany ČR v Praze Na Valech připomněli letošní 72. výročí bojů u Jasla a 74. výročí bojů u Sokolova. Pozvání na setkání přijalo přes sto druhoválečných a novodobých veteránů spolu se zástupci jednot ČsOL a dalších organizací.

Po nástupu čestné stráže se státní vlajkou zazněla státní hymna. Poté se slova ujal tajemník ČsOL **Jiří Filip** a přivítal hosty a účastníky setkání a vyzval k uctění památky padlých a zemřelých minutou ticha.

(Pokračování na s. 3)

Z OBSAHU

101. narozeniny Luisy Matlové 2

Ocenění veteránů Jihomoravského kraje 3

Film 20 minut nad Londýnem 4

Odešel tankista od Dunkerque a partyzánka 4

101. narozeniny Luisy Matlové

Na jaře jsme v Brně oslavili významné životní jubileum naší válečné veteránky **Luisy Matlové**. Popřáli jsme jí k neuvěřitelnému 101. výročí.

Luisa Matlová, rozená Štýrová, se narodila 9. dubna 1916 v Košicích do dobře situované rodiny. Provдалa se za vojáka z povolání, poručíka Matla, kterého po začátku německé okupace v roce 1939 následovala do Francie. Později se spolu přesunuli do Velké Británie, kde se důstojník Matl

podílel na výcviku československých vojenských jednotek. V roce 1944 se přesunul do Sovětského svazu, aby se jako velící důstojník zapojil do bojů na východní frontě. Po druhé světové válce žili Matlovi v Praze a později v Brně.

Nyní žije Luisa Matlová v brněnském domově pro seniory. Velkým zážitkem pro ni bylo převzetí pamětní medaile hejtmána Jihomoravského kraje. Toto ocenění jí předal krajský koordinátor Projektu péče o válečné veterány, protože se slavnostního předávání v budově krajského úřadu nemohla zúčastnit. Oslavenkyně zavzpomínala na své mládí, na doby kruté i šťastnější. Ke krásným narozeninám jí srdečně blahopřejeme.

Red. podle podkladů **Oldřicha Axmana**

Věra Pokorová hýřila optimismem

Ve čtvrtek 13. dubna jsme v Brně popřáli k devadesátinám válečné veteránce **Věře Pokorové**. Oslava kulatého jubilea bezprostředně navazovala na převzetí pamětní medaile, kterou jí udělil hejtmán Jihomoravského kraje.

Oslavenkyně hýřila optimismem a i pro nás bylo setkání k příležitosti jejích narozenin velice příjemné a poučné.

red. podle podkladů
Oldřicha Axmana

Jan Ihnatík vzpomíná

Ve středu 1. března se v restauraci v havířovském zámečku konala oslava jubilea plukovníka ve výslužbě **Jana Ihnatíka**, dlouholetého předsedy jednoty Havířov a člena RV ČsOL. Mezi gratulanty nechyběl nejvyšší představitel armády ČR v kraji **plk. Ing. Jaroslav**

Hrabec, který pronesl k jubilantovi velmi pěkné přání. Za předsednictvo ČsOL oslavenci popřál a předal krásný dar vedoucí projektu spolu s krajským koordinátorem **Václavem Krejčím**.

Příslušník 1. československého armádního sboru v SSSR a přímý účastník Dukelské i Jaselské operace plukovník v. v. Jan Ihnatík byl velitelem dělostřelecké baterie. Během války byl třikrát raněn, ale vždy se dokázal vrátit. Dva a půl roku prožil také v gulagu u města Uchta. Bojoval do posledních dnů války při osvobození Břestu na Přerovsku, kde jeho bojová cesta skončila.

Při oslavě svého jubilea br. Ihnatík zajímavě vzpomínal na mezníky svého života, a zejména na své spolubojovníky a přátele. Hovořil o nich jako o vzácných, skromných lidech, kteří byli vždy tam, kde bylo potřeba, a o to víc mu dnes chybí.

Zdroje: vedoucí projektu, **Moravskoslezský deník**

Emilie Novotná tančila

Dne 31. března se dožila 90 let paní **Emilie Novotná** z Domova pro válečné veterány Bílý Kříž v Karlových Varech. Druhoválečná veteránka, která prošla jako zdravotnice peklem východní fronty.

Svůj velký den oslavila ve společnosti celé rodiny. Má dceru a syna, 3 vnoučata a 5 pravnoučat. Popřát ke krásnému jubileu přišla za ministerstvo obrany **Helena Typoltová**, za ČsOL **Jiří Kašpárek**. Těž se dostavili představitelé Obecního úřadu v Dalovicích, kde paní Novotná dlouho žila. Popřáli jí také všichni zaměstnanci Bílého Kříže včele s ředitelem **Pavlem Mackem**.

Na oslavě nechyběl veliký narozeninový dort, a hlavně dobrá nálada všech přítomných, podtrhnutá živou hudbou.

Oslavenkyně si také zatančila. Však ve svém úctyhodném věku, navzdory zdravotním obtížím, je stále velmi vitální a veselá, jedním slovem – sluníčko.

Přejeme jubilantce do dalších let mnoho zdraví, spokojenosti a radosti a stále sluníčkovou náladu.

Květa Rokosová

Vzpomínka na boje u Jasla a u Sokolova

(Dokončení ze s. 1)

Po slavnostním zahájení následovalo vystoupení hostů. S prvním proslavem vystoupil místopředseda Poslanecké sněmovny PČR **Vojtěch Filip**. Po něm se slova ujali náměstkyně pro řízení sekce právní MO ČR **Alena Netolická** a zástupce náčelníka GŠ – inspektor AČR genmjr. **Jaroslav Kocián**.

S historií bojů u Jasla a Sokolova seznámil přítomné archivář Národního archivu **Roman Štěr**, kterého doplnil autentickými vzpomínkami na boje u Jasla brig. gen v. v. **Miloslav Masopust**. Oficiální část setkání zakončil

zdravicí ČsOL její místopředseda plk. v. v. **Václav Kuchynka**.

Marcela Volfová (kráceno)

Ocenění veteránů Jihomoravského kraje

Na pondělí 3. dubna pozval hejtman Jihomoravského kraje Bohumil Šimek do budovy Krajského úřadu Jihomoravského kraje 66 veteránů druhé světové války, jejich rodinné příslušníky a pracovníky Projektu péče o válečné veterány ČsOL.

Válečným veteránům udělil hejtman zlaté medaile, případně zlaté pamětní medaile za mimořádné zásluhy v aktivním odboji proti okupačním vojskům a okupační státní správě. Hejtman ve svém projevu zdůraznil vděčnost za hrdinství, které ocenění veteráni v této dramatické době prokázali. Slavnostního aktu se zúčastnil zástupce náčelníka KVV, vedoucí projektu POVV plk. **Pavel Skácel**, krajský koordinátor PPOV v JMK **Oldřich Axman**, terénní pracovníci **Jan Kux**, **Dana Vrtišková** a **Dagmar Martinková**. Rovněž byli přítomni představitelé místní organizace ČsOL v Břeclavi a Znojmě.

Slavnostní akt byl důstojný a dojemný zároveň. Všichni veteráni ocenili nejen vyznamenání, ale také možnost se sejit a popovídat si. Za válečné veterány poděkoval za udělená ocenění a za péči brig. gen. **Emil Boček**.

Oldřich Axman

Životní optimistka Věra Šedová

„Život Čechů po roce 1938 byl na Slovensku těžší, táta zde pracoval na železnici jako tunelář a máma ze mne chtěla mít švadlenu,“ vypráví právnička Věra Šedová, která v dubnu oslavila 94. narozeniny. „Stavaři dokázali pomoci Slovenskému národnímu povstání moc, zásobovali partyzány materiálem, jídlem. Táta dělal nálož, překážky na železničních tratích, já zase vozila zásoby potravin, ošetřovala zraněné vojáky od Telgartu, pak další v lazaretu zřízeném v gymnáziu aj. Nakonec jsme museli do hor a já dále chodila pro mléko do vsi pro partyzány... Po válce jsem pracovala na několika místech v Čechách a nakonec jsem zůstala v Brně. Ale to by bylo dlouhé vyprávění o těsnopisu či pracovních zařazeních. Do důchodu jsem odešla z ONV Brno venkov v roce 1979.“

Věra Šedová žije spokojeně v domácnosti své dcery v Brně. Má vzornou péči, dcera je zdravotnice. Ráda vzpomíná na mládí, přátele z pracovišť. Stále sleduje politický život a je k němu přísná. Život se s ní totiž příliš nemazlil ani před válkou, ve válce ani po ní. Přesto je stálou optimistkou. V dubnu byla vyznamenána zlatou medailí hejtmanem Jihomoravského kraje.

Jan Kux

Film 20 minut nad Londýnem

Válečný veterán **Emil Boček** zhlédl 9. února poprvé dokument, který zaznamenává jeho loňský let v kokpitu stíhacího letounu Spitfire. Snímek se poprvé promítal symbolicky ve vršovickém kině Pilotů.

Ve svých třiadevadesáti letech Emil Boček v červenci 2016 usedl do stíhačky, se kterou ve 40. letech minulého století bojoval proti nacistickému Německu.

Dokumentární film nazvaný 20 minut nad Londýnem nechala natočit Česká mincovna. Ta se společně s armádou a několika dalšími organizacemi podílela na zajištění Bočkova letu.

Film o Bočkově letu trvá téměř půlhodinu a dokumentuje pilotovu cestu do Anglie i jeho let. Při řízení pilota zabírá kamera umístěná přímo v kokpitu. Režisér snímku **Dan Hnát** poznamenal, že se filmařům podařilo získat i archivní záběry Spitfiru z druhé světové války snímáné ze stejného úhlu, jako když loni natáčeli Bočkův letoun.

Veřejnost mohla film vidět na březnovém pražském Febiofestu.

Zdroj: ČTK

Odešel tankista od Dunkerque a partyzánka

Zleva **Anna Hladilová**, **Miroslav Hladil** a pečovatelka **Ema Brandejsová**

Ve svém pozhnaném životě zažili snad všechno, ale více bylo asi toho smutného. Manželé **Anna** (1921) a **Miroslav** (1919) **Hladilovi**, váleční veteráni.

Anna se narodila v Komárně v rodině legionáře, později partyzána, a ten ji vtáhl do domácího odboje pod velitelem **dr. J. Klenovského**, kterého mj. její rodina i ukrývala. Miroslav přešel v roce 1940 protektorátní

hranici a dostal se do Francie, kde se zúčastnil bojů proti wehrmachtu. Jeho rodiče byli za syna v zahraničním odboji vězněni v Internacním táboře ve Svatobořicích. Poté byl v Anglii zařazen u 1. praporu v minometné četě a u 2. tankovému praporu, který se zúčastnil obléhání Dunkerque. Nejvíce se pamatoval na boje dne 28. října 1944, kterých se aktivně účastnil. Rád vzpomínal na roli našich tanků proti německým minometům.

Ani po válce, kdy oba manželé pracovali jako učitelé na školách v Brně-Židenicích, jim pšenka nekvetla. Jediný syn jim záhy zemřel. Miroslav podepsal 2000 slov a pracovní život dokončil jako opravář. Anna ráda vzpomínala na svá první učitelská léta ve Fryštátě u Karviné, ale zejména pak v Brně, kde učila až do penze.

Oba váleční veteráni byli nedávno oceněni titulem Čestné osobnosti Židenic. Byli držiteli řady válečných vyznamenání. Na počátku letošního roku oba manželé Hladilovi zemřeli. Anna opustila řady veteránů v lednu a Miroslav v dubnu 2017. Do posledních chvil byli u vzorných pečovatelů manželů **Jankových** v jejich rodinném kruhu. Čest jejich památce!

Text a foto: **Jan Kux**